

Daniels bok – nummer fyrtioett

Paulus' profetiska tjänst: Att förbinda det forntida Israel med det andliga Israel

Jeff Pippenger

2024-01-05

Aposteln Paulus var den sammanbindande länken mellan det forntida Israel och det andliga Israel, ty hans tjänst, hans namn, hans personliga omständigheter och hans profetiska verk vittnar alla om denna sanning. Han betecknade sig själv som den ringaste av apostlarna, eftersom han hade förföljt Guds folk.

Ty jag är den ringaste av apostlarna, inte värdig att kallas apostel, eftersom jag har förföljt Guds församling. 1 Korinthierbrevet 15:19.

Det namn han fick vid omvändelsen var Paulus, vilket betyder liten eller ringa, ty han var den minste av apostlarna. Men hans ursprungliga namn var Saul, vilket betyder ”utvald”.

Då svarade Ananias: Herre, jag har av många hört om denne man, hur mycket ont han har gjort mot dina heliga i Jerusalem. Och här har han av översteprästerna fått fullmakt att binda alla som åkallar ditt namn. Men Herren sade till honom: Gå, ty han är ett utvalt redskap åt mig, för att bära fram mitt namn inför hedningarna och kungar och Israels barn, Apostlagärningarna 9:13–15.

Saul var ”ett utvalt redskap” för att bära evangeliet till hedningarna, men han måste först omvändas och ödmjukas till Paulus (liten), ty han skulle komma att behöva vara mäktig. Paulus förstod att hans styrka fanns i hans litenhet, eller i hans svaghet.

Och för att jag inte skulle upphöjas över måttan genom de övermåttan stora uppenbarelserna gavs mig en törntagg i köttet, en Satans budbärare, som skulle slå mig med knytnävar, för att jag inte skulle upphöjas över måttan. För denna saks skull bad jag Herren tre gånger att den skulle vika ifrån mig. Men han sade till mig: Min nåd är dig nog; ty min kraft fullkomnas i svaghet. Därför vill jag hellre med största glädje berömma mig av mina svagheter, för att Kristi kraft må vila över mig. Därför har jag behag i svagheter, i smädelser, i nödlägen, i förföljelser, i trångmål för Kristi skull; ty när jag är svag, då är jag stark. 2 Korinthierbrevet 12:7–10.

Saul var ”utvald”, men för att han skulle bli stark gjordes han liten (Paulus). Han var utvald att föra evangeliet till hedningarna, men han hade blivit utvald delvis på grund av sin kunskap om Gamla testamentet.

Särskilt därför att jag vet att du är väl förtrogen med alla seder och frågor som finns bland judarna; därför ber jag dig att tålmodigt höra på mig. Mitt levnadssätt från min ungdom, sådant det från början var bland mitt eget folk i Jerusalem, känner alla judarna till; de har känt mig från början, om de ville vittna, att jag efter den strängaste riktningen inom vår religion levde som farisé. Apg. 26:3–5.

Saul hade undervisats av Gamaliel, som ansågs vara en av de främsta lärarna i Gamla testamentets skrifter.

Begäran beviljades, och ”Paulus stod på trappan och gav med handen tecken åt folket.” Denna gest fångade deras uppmärksamhet, medan hans hållning ingav respekt. ”Och när det hade blivit stor tystnad, talade han till dem på hebreiska och sade: Män, bröder och fäder, hör nu mitt försvarstal inför er.” Vid ljudet av de välbekanta hebreiska orden ”blev de ännu tystare”, och i den allmänna tystnaden fortsatte han: ”Jag är verkligen en man som är jude, född i Tarsus, en stad i Kilikien, men uppfostrad i denna stad vid Gamaliels fötter och undervisad enligt den fullkomliga ordningen i fädernas lag, och jag var nitisk för Gud, såsom ni alla är i dag.” Ingen kunde förneka apostelns utsagor, eftersom de fakta han hänvisade till var väl kända för många som fortfarande levde i Jerusalem.” Apostlagärningarna, 408.

Saul hade inte utvalts på måfå, och ett av de särskilda syftena med Paulus tjänst var att bygga en bro mellan det bokstavligen Israels heliga historia och det andliga Israels heliga historia. I samband med detta författade han huvuddelen av Nya testamentet. Ett kapitel i hans skrifter anger underlaget för den första ängelns budskaps struktur och även för den tredje ängelns budskaps struktur. Detta avsnitt är ett monument i adventismens historia, vilket utmärker skillnaden mellan de visa och de dåraktiga i adventismens början och avslutning.

Men vi ber er, bröder, vid vår Herre Jesu Kristi ankomst och vår samling till honom, att ni inte så hastigt låter rubba er i ert sinne eller förskräckas, varken genom ande eller genom ord eller genom brev, som om det vore från oss, som om Kristi dag vore för handen. Låt ingen bedra er på något sätt; ty den dagen kommer inte, om inte avfallet först har kommit och syndens människa har blivit uppenbarad, fördärvets son, han som står emot och upphöjer sig över allt som kallas Gud eller tillbeds, så att han såsom Gud sätter sig i Guds tempel och visar sig vara Gud. Minns ni inte att jag sade er detta, medan jag ännu var hos er? Och nu vet ni vad som håller honom tillbaka, så att han kan bli uppenbarad i sin tid. Ty laglöshetens hemlighet är redan verksam; endast måste han som nu håller tillbaka göra det, till dess han har röjts ur vägen. Och då skall den laglöse bli uppenbarad, honom som Herren skall förgöra med sin muns ande och tillintetgöra genom glansen av sin ankomst: honom, vars ankomst sker efter Satans verkan med all kraft och tecken och lögnens under, och med all orättfärdighetens förförelse bland dem som går förlorade, därför att de inte tog emot kärleken till sanningen, så att de kunde bli frälsta. Och därför skall Gud sända dem en kraftig villfarelse, så att de tror lögnen, för att de alla skall bli dömda, de som inte trodde sanningen utan hade sin lust i orättfärdigheten. 2 Thessalonikerbrevet 2:1–12.

Sammanhanget för detta avsnitt är frågan om när Kristus skulle återvända för andra gången. Paulus påminner thessalonikerna om att han redan tidigare har besvarat denna angelägenhet när han sade: ”Minns ni inte att jag sade er detta, när jag ännu var hos er?” Paulus sökte förhindra att bröderna blev vilseledda i fråga om ”vår Herres Jesu Kristi ankomst och vår samling till honom”.

Historikerna konstaterar att hälften av William Millers budskap byggde på hans identifiering av de tvåtusen trehundra åren i Daniel, kapitel åtta, vers fjorton. Den andra hälften av hans budskap, som ibland inte uppmärksammas, är hans arbete med att vederlägga de falska lärorna rörande Kristi

andra ankomst.

På grundval av den falska jesuitiska metodologin fanns det (och finns fortfarande) en framträdande villolära som William Miller konsekvent motsatte sig. Det var den falska läran att Herrens andra ankomst föregicks av tusen år av fred, kallade det "timliga millenniet", vilket även syster White motsatte sig.

Millers verk bekräftade också sanningen om Kristi bokstavliga återkomst, i motsats till de olika falska föreställningarna om millenniet som var utbredda under hans tid. Paulus behandlar den andra ankomsten i 2 Thessalonikerbrevet, och därför utgjorde avsnittet en del av Millers förståelse av en bokstavlig andra ankomst. Kapitlet var "nuvarande sanning" för Miller.

Paulus identifierar en viktig följd av händelser som är förbundna med den andra ankomsten och framlägger också skälen till varför thessalonikerna inte borde förvänta sig Herrens återkomst under sin livstid. Paulus säger: "Vi beder eder nu, bröder, vid vår Herre Jesu Kristi ankomst och vår samling till honom." Ordet "beder" betyder att fråga ut. Paulus resonerar igenom de delar som hör samman med den andra ankomsten och leder sin åhörarskara genom ett slags utfrågning, avsedd att hos dem frambringa en analys av hans resonemang.

Strukturen i hans logik är att innan Kristus återvänder en andra gång måste påvedömet identifieras och härska, och att innan påvedömet framträder i historien måste ett avfall äga rum. Avfallet låg ännu i framtiden, så påvedömet framträdande låg ännu längre bort än detta. Hur skulle då någon kunna vilseledas att tro att Kristi återkomst var nära? Han använder flera symboler för påvedömet för att fastställa just vilken makt det är som uppenbaras efter avfallet. Han kallar påvedömet "syndens människa", "den laglöse", "fördärvets son" och "laglöshetens hemlighet". Syster White är tydlig med att dessa alla är symboler som identifierar påvedömet.

"Men före Kristi ankomst skulle viktiga händelseutvecklingar i den religiösa världen, förutsagda i profetian, äga rum. Aposteln förklarade: 'Låten eder icke så snart rubbas i sinnet eller förskräckas, varken genom ande eller genom ord eller genom brev, som om det vore från oss, såsom om Kristi dag stod för dörren. Låten ingen bedra eder på något sätt; ty den dagen kommer icke, med mindre avfallet först har kommit och syndens människa, fördärvets son, har blivit uppenbarad, han som står emot och upphöjer sig över allt som kallas Gud eller heligt hålles, så att han såsom Gud sätter sig i Guds tempel och utger sig själv för att vara Gud.'

"Paulus ord skulle inte misstolkas. Det fick inte läras att han genom särskild uppenbarelse hade varnat thessalonikerna för Kristi omedelbara ankomst. En sådan ståndpunkt skulle orsaka förvirring i tron; ty besvikelse leder ofta till otro. Aposteln varnade därför bröderna att inte ta emot något sådant budskap som kommande från honom, och han fortsatte med att framhäva det faktum att den påvliga makten, så tydligt beskriven av profeten Daniel, ännu skulle uppstå och föra krig mot Guds folk. Innan denna makt hade fullbordat sitt dödliga och hädiska verk, skulle det vara förgäves för församlingen att se fram emot sin Herres ankomst. 'Minns ni inte', frågade Paulus, 'att jag sade er detta, när jag ännu var hos er?'"

Förfärliga var de prövningar som skulle drabba den sanna kyrkan. Redan vid den tid då aposteln skrev hade "laglöshetens hemlighet" redan börjat verka. Den utveckling som skulle

äga rum i framtiden skulle ske ”efter Satans verkan, med all kraft och tecken och lögnens under, och med all orättfärdighetens förförelse bland dem som går förlorade.”

”Särskilt högtidlig är apostelns utsaga beträffande dem som skulle vägra att ta emot ’kärleken till sanningen’. ’Därför’, förklarade han om alla som medvetet skulle förkasta sanningens budskap, ’skall Gud sända dem en kraftig villfarelse, så att de tror lögnen, för att alla de skall bli fördömda som inte trodde sanningen utan hade sin lust i orättfärdigheten.’ Människor kan inte ostraffat förkasta de varningar som Gud i sin barmhärtighet sänder dem. Från dem som framhårdar i att vända sig bort från dessa varningar drar Gud tillbaka sin Ande och lämnar dem åt de bedrägerier som de älskar.” Apostlagärningarnas verksamhet, 265, 266.

Även om syster White uttryckligen identifierar ”laglöshetens människa”, ”den laglöse”, ”fördärvets son” och ”laglöshetens hemlighet” i Paulus’ avsnitt och kallar detta den ”påvliga makten”, säger hon mer. Hon identifierar att de symboler som Paulus använde för att identifiera påven i Rom hade sin grund i Daniels bok, när hon sade: ”Aposteln varnade därför bröderna att inte ta emot något sådant budskap som om det kom från honom, och han fortsatte med att betona det faktum att den påvliga makten, så tydligt beskriven av profeten Daniel, ännu skulle uppstå och föra krig mot Guds folk. Innan denna makt hade fullbordat sitt dödliga och hädiska verk, skulle det vara fåfängt för församlingen att se fram emot sin Herres ankomst.” Paulus grundade den del av budskapet till thessalonikerna som identifierade påvedömet på Daniel kapitel elva, vers trettiosex.

Och kungen skall göra efter sin egen vilja; och han skall upphöja sig och förhäva sig över varje gud, och han skall tala förunderliga ting mot gudarnas Gud, och han skall ha framgång till dess att vreden har fullbordats; ty det som är beslutat skall ske. Daniel 11:36.

När Paulus identifierar påven som den ”som sätter sig upp mot allt som kallas Gud eller heligt, så att han såsom Gud sätter sig i Guds tempel och visar sig vara Gud”, parafraserade Paulus profeten Daniels beskrivning av den ”konung” som gjorde ”efter sitt behag” och upphöjde ”sig själv” och förhävde ”sig över alla gudar”. Påven är den konung som talar ”förfärliga ting mot gudarnas Gud”, och påven är den makt som skulle ”ha framgång till dess att” den första ”vreden” hade ”fullbordats” år 1798.

Daniel elva, vers trettiosex, är helt avgörande att förstå rätt, om kunskapens ökning år 1989 skall förstås rätt. Av denna anledning infördes den falska läran att kungen i versen var Frankrike, sådan den introducerades av Uriah Smith, under adventismens första generation (1863 till 1888). Smith ändrade texten i vers trettiosex från ”konungen” (vilket är påvedömet som beskrevs i de föregående verserna) till ”en kung” (vilken kung som helst) för att tillskriva det ateistiska Frankrike kännetecknen för Roms gudstjänstform, men detta var endast en utgångspunkt för att framlägga sin kapphåstteori om att Turkiet är kungen i norr i vers fyrtio och framåt.

Satan började tidigt att fördunkla det faktum att kungen i versen är påvedömet, och det är aposteln Paulus som ger Daniels vittnesbörd ett andra vittne till detta faktum. Syster White gav det tredje vittnet.

Satan sökte inte bara att skymma sanningen om att kungen i versen är påven, utan genom att vilseleda i fråga om den sanning som versen innehåller gjorde Satan också betydelsen av vad

”vreden” i versen representerade oklar. Påvedömet i versen skulle ha framgång ända till 1798, då det tillfogades sitt dödliga sår. År 1798 utgör slutet på de två tusen fem hundra tjugo åren av Guds vrede som verkställdes mot Israels nordliga rike, med början år 723 f.Kr.

Om adventismen år 1863 hade försvarat och upprätthållit de ”sju tiderna”, skulle det ha varit i det närmaste omöjligt för Uriah Smith att komma undan med ett sådant dåraktigt påstående om vers trettiosex, ty ”vreden” skulle då ha förståtts som Guds första vredesperiod om ”sju tider” och därmed inte ha haft någon som helst anknytning till Frankrike. Kunskapens tillväxt år 1989 stöds av Paulus i detta avsnitt, och av detta skäl gäller Paulus varning i avsnittet angående dem som inte tar emot kärleken till sanningen, utan tar emot en kraftig villfarelse, att de gör så genom sitt förkastande av de sanningar som Paulus framlägger i avsnittet. En av dessa sanningar är den korrekta identifieringen av kungen i norr i Daniel kapitel elva, verserna fyrtio till fyrtiofem.

I avsnittet, efter att Paulus identifierar Roms påve, identifierar han en följd av händelser vid världens ände som leder fram till Kristi andra ankomst, vilken är avsnittets ämne. Han säger: ”sedan skall den Laglöse uppenbaras.” Denne ”laglöse” är påven, ”honom som Herren skall förgöra med sin muns anda och tillintetgöra genom glansen vid sin ankomst.” Sedan säger Paulus: ”också honom, vars ankomst sker efter Satans verkan, med all kraft och tecken och lögnens under.” Jesus är den ”vars ankomst sker efter Satans verkan.”

Satans mirakulösa verksamhet är den tidsperiod som sträcker sig från den snart kommande söndagslagen till dess att Mikael står upp och människans prøvotid avslutas. Satan utför inga mirakler under de sju sista plågorna, som utgjuts från prøvotidens slut till dess att Kristus återvänder.

”Kristus säger: ’Av deras frukt skall ni känna dem.’ Om de, genom vilka helanden utförs, på grund av dessa manifestationer är benägna att urskulda sitt försummande av Guds lag och fortsätter i olydnad, så följer därav inte, även om de har makt i vilken och varje utsträckning som helst, att de har Guds stora kraft. Tvärtom är det den store bedragarens mirakelverkande kraft. Han är en överträdare av den moraliska lagen och använder varje medel som han kan behärska för att förblinda människor för dess sanna karaktär. Vi varnas för att han i de sista dagarna skall verka med tecken och lögnaktiga under. Och han kommer att fortsätta med dessa under intill nådatidens slut, för att han må kunna peka på dem som bevis för att han är en ljusets ängel och inte mörkrets.” The Seventh-day Adventist Bible Commentary, volym 7, 911.

Paulus fastslår att ett avfall skulle inträffa före uppenbarandet av påvedömet, och att Kristi andra ankomst skulle äga rum ”efter” Satans underbara verksamhet. Satans underbara verksamhet börjar vid söndagslagen i Förenta staterna och slutar när nådatidens avslutning och de sju sista plågorna kommer. Satans underbara verksamhet börjar vid söndagslagen i Förenta staterna.

”Genom det dekret som påbjuder påvedömet institution i strid med Guds lag kommer vår nation helt att skilja sig från rättfärdigheten. När protestantismen skall sträcka ut sin hand över klyftan för att fatta den romerska maktens hand, när hon skall räcka över avgrunden för att sluta hand med spiritualismen, när vårt land, under inflytande av denna trefaldiga förening, skall förkasta varje princip i sin konstitution såsom en protestantisk och republikansk regering

och skall bereda väg för spridandet av påvliga falskheter och villfarelser, då kan vi veta att tiden har kommit för Satans förunderliga verksamhet och att änden är nära.” Testimonies, volym 5, 451.

Söndagslagen är slutet på det sjätte riket, jordens vilddjur i Uppenbarelsebokens trettonde kapitel. Jordens vilddjur började regera vid slutet av de ett tusen två hundra sextio åren av påvligt herravälde år 1798. Påvedömet blev därför uppenbarat år 538, fastän dess verk att ta kontroll över världen redan var verksamt när Paulus nedtecknade sina ord. Före år 538 skulle ett avfall äga rum, vilket föregick uppenbarelsen av syndens människa, sittande i Guds tempel.

Avfallet representerades av Pergamos församling, när den kristna kyrkan kompromissade med hedendomens religion, såsom detta symboliseras av kejsar Konstantin. Paulus angav de profetiska kännemärken som måste inträffa före Kristi återkomst. Efter att ha återgett vad han tidigare hade undervisat tessalonikerna om frågar han sedan om de inte mindes att han tidigare hade lärt dem dessa sanningar. Därefter påminner han dem om att de också bör minnas att han hade lärt dem att en makt skulle ”withholdeth” påvedömet, ”that” påvedömet ”might be revealed in his time?” Ordet ”withholdeth” betyder att hålla tillbaka. Ordet ”withholdeth” översätts senare i samma avsnitt med ”now letteth.”

Texten återges därför korrekt sålunda: ”Och nu vet ni vad som håller påvedömet tillbaka, för att påvedömet skall uppenbaras i sin tid. Ty laglöshetens hemlighet (påvedömet) är redan verksam; endast den som nu håller påvedömet tillbaka skall fortsätta att hålla påvedömet tillbaka, till dess han har röjts ur vägen.” När William Miller uppfattade detta avsnitt i Thessalonikerbrevet, insåg han att den makt som hindrade påvedömet från att bestiga jordens tron år 538 var det hedniska Rom, och att det hedniska Rom skulle hålla det påvliga väldets uppstigande tillbaka, tills det hedniska Rom hade ”röjts ur vägen.”

”Under de tolv år då jag var deist läste jag all den historia jag kunde finna; men nu älskade jag Bibeln. Den undervisade om Jesus! Men ännu var en god del av Bibeln mörk för mig. År 1818 eller 1819, medan jag samtalade med en vän, hos vilken jag gjorde ett besök och som hade känt mig och hört mig tala medan jag var deist, frågade han mig, på ett ganska betydelsefullt sätt: ’Vad tänker du om denna text, och den där?’ med hänsyftning på de gamla texter som jag invände mot medan jag var deist. Jag förstod vad han syftade på och svarade: Om du ger mig tid, skall jag säga dig vad de betyder. ’Hur lång tid vill du ha?’ Jag vet inte, men jag skall säga dig det, svarade jag, ty jag kunde inte tro att Gud hade gett en uppenbarelse som inte kunde förstås. Då beslöt jag att studera min Bibel i förvissning om att jag kunde finna ut vad den Helige Ande menade. Men så snart jag hade fattat detta beslut kom tanken till mig: ’Antag att du finner ett ställe som du inte kan förstå, vad skall du då göra?’ Då kom detta sätt att studera Bibeln för mig i tankarna: Jag skall ta orden i sådana ställen och följa dem genom Bibeln och på detta sätt finna deras betydelse. Jag hade Crudens konkordans, som jag anser vara den bästa i världen; så jag tog den och min Bibel och satte mig vid mitt skrivbord, och läste ingenting annat, utom litet i tidningarna, ty jag var fast besluten att få veta vad min Bibel betydde.

”Jag började med Första Moseboken och läste vidare långsamt; och när jag kom till ett ställe som jag inte kunde förstå, sökte jag genom Bibeln för att få veta vad det betydde. När jag hade

gått igenom Bibeln på detta sätt, o, hur klart och härligt framträdde då sanningen! Jag fann det som jag har predikat för er. Jag blev övertygad om att de sju tiderna upphörde år 1843. Sedan kom jag till de 2300 dagarna; de förde mig till samma slutsats; men jag hade inte en tanke på att ta reda på när Frälsaren skulle komma, och jag kunde inte tro det; men ljuset drabbade mig så starkt att jag inte visste vad jag skulle göra. Nu tänkte jag: jag måste spänna på mig sporrar och ridbyxor; jag skall inte gå fortare än Bibeln, och jag skall inte komma efter den. Vadhelst Bibeln lär, det skall jag hålla fast vid. Men fortfarande fanns det några ställen som jag inte kunde förstå.”

”Nog om hans allmänna sätt att studera Bibeln. Vid ett annat tillfälle redogjorde han för sitt sätt att fastställa innebörden av den text som nu ligger framför oss—innebörden av ”det dagliga”. ”Jag läste vidare”, sade han, ”och kunde inte finna något annat ställe där det förekom än i Daniel. Därefter tog jag de ord som stod i förbindelse med det: ’ta bort’. Han skall ta bort det dagliga, ’från den tid då det dagliga skall tas bort’ osv. Jag läste vidare och tänkte att jag inte skulle finna något ljus över texten; slutligen kom jag till 2 Thessalonikerbrevet 2:7–8. ’Ty laglöshetens hemlighet är redan verksam, endast måste han som nu håller tillbaka först röjas ur vägen, och därefter skall den laglöse uppenbaras’ osv. Och när jag hade kommit till den texten, o, hur klar och härlig sanningen framträdde! Där är det! det är ’det dagliga’! Nåväl, vad menar nu Paulus med ’han som nu håller tillbaka’, eller hindrar? Med ’syndens människa’ och ’den laglöse’ avses påvedömet. Nåväl, vad är det då som hindrar påvedömet från att uppenbaras? Jo, det är hedendomen; då måste alltså ’det dagliga’ betyda hedendomen.” William Miller, Apollos Hale, The Second Advent Manual, 65, 66.

Utan en förståelse av att ”det dagliga” i Daniels bok var en symbol för hedendomen skulle Miller knappast ha kunnat utveckla den ram som han byggde sin profetiska struktur på. ”Det dagliga” förekommer fem gånger i Daniels bok, och det följs alltid av en symbol för påvedömet. Beviset för att ”det dagliga” i Daniels bok är hedendomen återfinns i Paulus brev till thessalonikerna. En av de allvarligaste varningarna i Guds ord finns där, ty där framhåller Paulus klart att de som inte älskar sanningen skall bli sända en kraftig villfarelse. Den sanning som avsiktligt placerades i Thessalonikerbrevet var identifieringen av hedendomens förbindelse med påvedömet, och att förkasta den sanningen är att garantera att en kraftig villfarelse blir följden av detta förkastande.

Vi kommer att fortsätta detta ämne i nästa artikel.

Stanna upp och häpna; ropa och skri: de äro druckna, men icke av vin; de ragla, men icke av starka drycker. Ty Herren har utgjutit över eder en djup sömns ande och tillslutit edra ögon; profeterna och edra styresmän, siarna, har han övertäckt. Och all syn har för eder blivit såsom orden i en förseglad bok, vilken man giver åt en lärde och säger: Läs detta, jag ber dig; och han säger: Jag kan det icke, ty den är förseglad. Och boken gives åt den som är olärd och man säger: Läs detta, jag ber dig; och han säger: Jag är olärd. Därför sade Herren: Eftersom detta folk nalkas mig med sin mun och ärar mig med sina läppar, men håller sitt hjärta långt ifrån mig, och deras fruktan för mig är ett inlärt människobud, därför, se, skall jag åter göra ett underligt verk bland detta folk, ja, ett underligt verk och ett under; ty deras visas vishet skall förgås, och deras förståndigas förstånd skall döljas. Ve dem som på djupet söka dölja sina rådslag för Herren, och vilkas gärningar ske i mörkret, och som säga: Vem ser oss? och vem

känner oss? Huru förvända ären icke I! Skall då krukmakarens lera aktas såsom vore den krukmakaren? Skall verket säga om honom som gjorde det: Han gjorde mig icke? eller skall det som blev format säga om honom som formade det: Han hade intet förstånd? Jesaja 29:9–16.